

POVĚTR OŇ

Královéhradecký astronomický časopis

číslo S2/2004
ročník 12

Planetární stezka

Obr. 8 — Země a Měsíc poblíž hvězdárny.

Obr. 9 — Pluto u lesního hřbitova.

Obr. 10 — Saturn na hrázi rybníka Datlík. Jasně prstence, na obloze pozorovatelné pouze pomocí dalekohledů, ve skutečnosti tvoří mnoho malých ledových úlomků obíhajících planetu.

SLOVO ÚVODEM. Povětroň speciál „Planetární stezka“ je věnován modelu sluneční soustavy v měřítku 1 ku 1 miliardě, který jsme postavili v Hradci Králové v letech 2003 až 2005. Sluneční soustava měřící ve skutečnosti od Slunce po planetu Neptun nepředstavitelných 4,5 miliardy kilometrů je zde zmenšena na „přijatelných“ 4,5 km. Slunce (o skutečném průměru 1,4 milionu km) měří 1,4 m a naše planeta Země (s průměrem 12800 km) pouhých 1,28 cm. Jde o první model svého druhu a velikosti v České republice.

Planetární stezka je především vynikající učební pomůckou, kterou využívají žáci škol a návštěvníci hvězdárny. Díky ní pochopí, jak malé jsou planety vůči ústřední hvězdě a jak obrovské jsou vzdálenosti mezi planetami vzhledem k jejich průměrům.

Na následujících stranách najdete nejprve obecný text o vzdálenostech ve vesmíru (nejen ve sluneční soustavě), nákres velikostí Slunce a planet a informací o extrasolárních planetách obíhajících okolo cizích hvězd. Dále je přetištěno 15 informačních tabulí, přesné takových, jako na planetární stezce. Na každé jsou uvedeny aktuální základní údaje o tělese, některé zajímavosti, mytologický původ jeho jména, astronomická značka a také mapka Nového Hradce Králové s vyznačenou stezkou a zastávkou.

Při cestě sluneční soustavou vám přejeme pěkné počasí a hlavně mnoho radosti z poznávání přírody.

Miroslav Brož, Martin Cholasta, Josef Kujal, Richard Lacko

PODEKOVÁNÍ. Za pomoc v různých fázích stavby jsme chtěli poděkovat dalším členům Astronomické společnosti v Hradci Králové a panu Miroslavu Ledvinkovi. Stezku financovala Hvězdárna a planetárium v Hradci Králové (o stavbě stezky pojednáváme v Povětroňi 2/2005).

Elektronická (plnobarevná) verze časopisu Povětroň
ve formátu PDF je k dispozici na adrese:
(<http://www.astrohk.cz/ashk/povetron/>)

Povětroň S2/2004; Hradec Králové, 2004.
Vydala: **Astronomická společnost v Hradci Králové** (4. 6. 2005 na 171. setkání ASHK)
ve spolupráci s **Hvězdárnou a planetáriem v Hradci Králové**
vydání 1., 24 stran, náklad 100 ks; dvouměsíčník, MK ČR E 13366, ISSN 1213-659X
Redakce: Miroslav Brož, Martin Cholasta, Josef Kujal, Richard Lacko,
Martin Lehký a Miroslav Ouhřabka
Předplatné tištěné verze: vyřizuje redakce, cena 35,- Kč za číslo (včetně poštovného)
Adresa: ASHK, Národních mučedníků 256, Hradec Králové 8, 500 08; IČO: 64810828
e-mail: (ashk@ashk.cz), web: (<http://www.astrohk.cz/ashk/>)

Obr. 5 — Planetka Ceres, zastávka s krásným výhledem na Roudničku. Ceres je největším zástupcem hlavního planetkového pásu mezi Marsem a Jupiterem.

Obr. 6 — Jádro Halleyovy komety o průměru 0,016 mm je nejmenším objektem planetární stezky. Kdyžby se však kometa přiblížila k Slunci a led začal sublimovat, vytvořila by se řídká koma a ohon, který by na stezce zabíral několik stovek metrů.

Obr. 7 — Z terasy hvězdárny můžeme dobře ukázat polohy všech těles na stezce.

